

Ehinokozes slimnieku viedoklis par savu slimību

Sniedze Laivacuma^{1,2,3}, Ludmila Vīksna^{1,3}

¹ Rīgas Stradiņa universitāte,

Infektoloģijas un dermatoloģijas katedra, Latvija

² Rīgas Stradiņa universitātes doktorantūra, Latvija

³ Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca, Latvija

Ievads. Ehinokoze ir hroniska lēni noritoša parazitāra slimība, kas Eiropas ziemeļdaļā ir sastopama samērā reti, tomēr Latvijā, salīdzinot ar kaimiņvalstīm, ir lielāks pacientu skaits, jo Igaunijā ir reģistrēti tikai 14 ehinokozes gadījumi, bet no Skandināvijas valstīm ir ziņojumi par dažiem klīniskiem gadījumiem. Zināms, ka šī parazitoze, īpaši tās alveolārā forma, ir ar pastāvīgi negatīvu dinamiku, jo parasti ārstēšanu uzsāk novēloti, nereti ar nepietiekamām antiparazitāro preparātu devām un neatbilstošu ilgumu, tāpēc pacientu dzīves kvalitāte tiek vērtēta kā pasliktināta gan fizisku, gan emocionālu faktoru dēļ.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Pētījumam tika izmantota autoru izstrādāta anketa ar 34 jautājumiem. Darba mērķis bija ar anketas palīdzību izzināt pacientu iekļaušanos veselības aprūpes sistēmā, pacientu izpratni par savu slimību un attieksmi pret to. Anketu ir apstiprinājusi RSU Ētikas komisija.

Rezultāti. Kopumā šobrīd ir anketēti 27 pacienti ar apstiprinātu ehinokozes diagnozi. Pirms diagnozes noteikšanas 85,1% pacientu par šādu slimību neko nezināja. 44,4% pacientu kopš tā laika par savu slimību domā katru dienu. 40,7% pacientu pastāvīgi domā par parazīta esamību organismā, un tas rada nepatīkamas izjūtas. 48% pacientu bija atzīmējuši, ka meklē skaidrojumu, kādēļ tieši viņi ir saslimuši. 81,4% pacientu zināšanas par slimību iegūst no sava ārsta un 44,4% – no plašsaziņas līdzekļiem. Pēc anketu datiem izriet, ka pacientu informētība ir nepietiekama, jo 74% pacientu uzskata, ka nesaprot vai tikai daļēji izprot savas slimības norisi un ārstēšanās nepieciešamību un 78% pacientu ir neskaidri jautājumi par to. Vairāk nekā pusei (66,6%) pacientu nav zināms, cik ilgi būtu jāārstē šī slimība, lai gan diagnoze ir zināma vairākus gadus. Ehinokozī par smagu saslimšanu uzskata lielākā daļa pacientu – 66,6%, un 11 no viņiem atzīmējuši, ka reizēm uzskata, ka neviens viņiem nevar palīdzēt. Tikai 52% pacientu ir atzīmējuši, ka apmeklē vienu ārstu, kuram uzticas, bet septiņi no pacientiem atzīmēja, ka vēlētos, lai šāds ārsts būtu.

Secinājumi. No iegūtajiem rezultātiem var secināt, ka liela daļa pacientu par savu saslimšanu domā bieži, tomēr ne visi slimību izprot un zina tās ārstēšanas iespējas un iznākumu. Tā kā lielākā daļa pacientu atzīmējuši, ka galvenais informācijas avots ir ārsts, būtu jāmudina, lai ārsti pacientiem vairāk izskaidro slimības būtību, ārstēšanas nepieciešamību un iespējamo prognozi. Noderīga būtu arī informācijas izplatīšana valsts valodā plašsaziņas līdzekļos, jo gandrīz puse pacientu ir atzīmējuši, ka to meklē šādā veidā.